DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Değerler Eğitiminde eTwinning Kullanımına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Classroom Teachers' Opinions on the Use of eTwinning in Values Education

Güldane ATMACA, Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, guldane.atmaca24@ogr.atauni.edu.tr

Cihat YAŞAROĞLU, Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, cihat.yasaroglu@inonu.edu.tr

Meryem BOZMAZ, MEB, meryembozmaz3144@gmail.com

Geliş tarihi - *Received:* 5 Kasım 2024
Kabul tarihi - *Accepted*: 13 Mayıs 2025
Yayın tarihi - *Published*: 28 Ağustos 2025

Atmaca, G., Yaşaroğlu, C. ve Bozmaz, M. (2025). Değerler eğitiminde eTwinning kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 16(2), 2102-2122.
DOI. 10.51460/baebd.1580145

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Öz. Günümüz eğitim dünyası, teknolojinin hızına uyum sağlamak ve hem ulusal hem de evrensel değerleri benimseyen nesiller yetiştirmek amacıyla çeşitli araçlar ve projeler geliştirmektedir. eTwinning farklı ülkelerden farklı öğretmenlerin deneyimlerini paylaşması için Avrupa'daki okullar için oluşturulmuş çevrimiçi bir alandır. Bu araştırmanın amacı değerler eğitimiyle ilgili eTwinning projeleri yürüten ve en az bir tane Ulusal ve Avrupa kalite etiketi almış sınıf öğretmenlerinin projeyle ilgili görüşlerini incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninin kullanıldığı araştırmada, alan uzmanı ve araştırmacılar tarafından hazırlanan altı adet açık uçlu soruya yer verilmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan 5 sınıf öğretmeni amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve veriler, yarı-yapılandırılmış görüşme formuyla yüz yüze ve online toplanmıştır. Sonuç olarak öğretmenlerin eTwinning projelerinde değerler eğitimine, öğrencilerde davranış değişikliği oluşturma, değer bilinci kazandırma ve ahlaki yapı oluşturma nedenleriyle yer verdikleri görülmüştür. Sorumluluk, yardımlaşma kavramları başta olmak üzere sevgi, saygı, çalışkanlık, sabır, özdenetim, doğayı ve çevreyi koruma, alçak gönüllülük, adalet, uyum, iş birliği, hoşgörü ve özgürlük değerleri yapılan projelerde ön planda tutulmuştur. Aile içi görevlendirmeler, haftalık, aylık değer planlamaları ve belirli gün ve haftalar çerçevesinde yapılan çalışmaların öğrencilerin değer farkındalığını artırmıştır. Web 2.0 araçlarının öğrencilerde bilgi oluşturma, farklılaştırılmış öğrenme ve yaratıcılık, dijital iş birliği ve sosyal bütünleşmeyi teşvik ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Gerçekleştirilen çalışmalarda veliler, öğretmenler, okul yönetimi ve öğrenciler sürece destek sağlamıştır. Uygulama sürecinde ise bilgi eksikliği, teknolojik altyapı sorunları, ekonomik sınırlılıklar ve değerler kavramının soyut yapısı gibi çeşitli zorluklarla karşılaşılmıştır.
Anahtar Kelimeler: eTwinning, Değerler eğitimi, Web 2.0 araçları.

Abstract. In today's educational landscape, various tools and projects are being developed to keep pace with rapid technological advancements and to cultivate generations that embrace both national and universal values. eTwinning is an online platform established for schools in Europe to enable teachers from different countries to share their experiences. This study aims to examine the views of primary school teachers who have conducted eTwinning projects focused on values education and have received at least one National and European Quality Label. The study employed a qualitative research design, specifically the phenomenological approach. Six open-ended questions prepared by field experts and researchers were utilized. Participants included five primary school teachers working in public schools under the Ministry of National Education during the 2022–2023 academic year, selected through purposive sampling. Data were collected through face-to-face and online semi-structured interviews. Findings revealed that teachers incorporated values education into their eTwinning projects to foster behavioral change, raise value awareness, and promote moral development in students. Values such as responsibility and cooperation were prioritized, alongside love, respect, diligence, patience, self-regulation, environmental awareness, humility, justice, harmony, collaboration, tolerance, and freedom. Activities involving family participation, weekly and monthly value plans, and practices aligned with national observances enhanced students' awareness of values. It was concluded that Web 2.0 tools promoted knowledge construction, differentiated learning, creativity, digital collaboration, and social integration among students. The projects received support from parents, teachers, school administrators, and students. However, challenges such as lack of knowledge, technological infrastructure issues, economic limitations, and the abstract nature of values were encountered during implementation.
Keywords: eTwinning, Values education, Web 2.0 tools.

Atmaca, G., Yaşaroğlu, C. ve Bozmaz, M. (2025). Değerler eğitiminde eTwinning kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 16(2), 2102-2122.
DOI. 10.51460/baebd.1580145

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Extended Abstract

Introduction. The rapid development of technology affects every aspect of life. This is also a valid process for education (Greenhow and Askari, 2017).In a world that has been constantly developing and changing from past to present, technology has also become a part of education (Öksüz et al., 2009).The opportunities offered by technology such as fast access to information, interactive learning tools, distance learning opportunities transform and improve the learning experience. This rapid technological change requires future teachers to have new skills.

When the literature is examined, it is seen that there are major studies on eTwinning in various fields (Crisan, 2014; Gümüş and Kayaoğlu, 2024; Kırıkkaya and Yıldırım, 2019; Tapan Broutın and Memişoğlu, 2018). However, no study examining the relationship between 'eTwinning' and 'values education' was found. The importance of this research is that a similar study has not been conducted in the literature before. Therefore, this study will contribute to the literature and will be one of the first studies to focus on the views of teachers who have received at least one national and European quality label for eTwinning projects on values education.

The aim of the study is to examine the views of classroom teachers who have previously carried out eTwinning projects related to values education and have received at least one National and European quality label. In order to achieve this aim, answers to the following research questions were sought:

Method. The participants consisted of 5 classroom teachers working in primary schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2022-2023 academic year, who carried out eTwinning projects related to values education that could easily reach them and received at least one national and European quality label from these projects. In this study, since the interview method is more appropriate as a data collection method, this method was preferred. The data collection tool consists of two parts. The first part includes questions seeking answers to the personal information and demographic characteristics of the participants. These questions are questions about the participants' age, gender, length of experience in their profession and the province in which they work. In the second part, six questions were asked to determine the opinions of classroom teachers who have received at least one National and European Quality Label for conducting eTwinning projects related to values education. Since content analysis is an inductive type of analysis, it focuses on the origins of the phenomenon or event under investigation.

Results. The theme of gaining positive personality traits was divided into three different codes under raising good individuals, moral structure and behaviour change. According to the findings, three of the teachers participating in the study preferred eTwinning to encourage behaviour change. The reasons for preferring values education in eTwinning projects were categorised into six different codes under the theme of value acquisitionUnder another theme, the need for values, a teacher preferred eTwinning to draw attention to the problem of loss of values based on urbanisation. Another teacher conducted an eTwinning project with her students to overcome the lack of value education in the family.

Under the theme of values prioritised in eTwinning projects, the concepts of honesty and responsibility were emphasised the most. In addition to these, concepts such as cooperation, respect and diligence were also expressed. Under the theme of combining values education with projects, the

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

most common code is matching each month with a value. Integrating values into the lessons in the curriculum, proverbs and idioms appropriate to values, family assignments, and weekly and monthly planning within the framework of specific days and weeks are other codes. Under the technological perspective theme, the codes of dissemination and concretisation were emphasised the most. Creating knowledge and content, differentiated learning and creativity are the other codes mentioned. Under the theme of stakeholders and close environment, the concepts of parents, colleagues and students were mostly used. Friends and school administration are the other codes used under this theme.

It is seen that the difficulties encountered by the teachers are divided into 4 themes due to the structure of parents, technology, economy and values. In addition, a separate theme was created because one participant stated that there were no difficulties. Under the theme arising from parents, there are codes for difficulties arising from parents' lack of knowledge, under the theme arising from technology, there are codes for internet interruptions, under the theme arising from economics, there are codes for lack of materials/tools and lack of time, and under the theme arising from the structure of values, there are codes for values being abstract. Under the theme of methods used to overcome the difficulties, the concepts of informing parents and using smart boards in the classroom environment were mostly expressed. In addition, concretising abstract values with web 2.0 tools, spreading them throughout the process and providing cooperation against deficiencies are other methods.

Discussion and Conclusion. Among the reasons why teachers prefer values education in eTwinning projects is the aim of providing change in students' behaviours and raising awareness of values. Based on the teachers' statements, eTwinning projects aim to raise good individuals, to create a moral structure in students, to transfer values and to gain intercultural awareness. It was stated by the teachers that the values of honesty, responsibility, cooperation, love, respect, diligence, patience, self-control, protection of nature and environment, humility, justice, harmony, cooperation, tolerance and freedom were at the forefront in the projects. The values were emphasised during the project by increasing awareness by matching each month with a value in eTwinning projects. Web 2.0 tools provide students with opportunities for knowledge creation, differentiated learning and creativity, while at the same time promoting digital collaboration and social integration. Parents, colleagues and students supported the project the most. The factors such as parents' lack of knowledge, technology-related problems, economic limitations and the abstractness of values come to the fore.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Giriş

Teknolojinin hızlı gelişimi yaşamın her alanını etkilemektedir. Bu durum eğitim için de geçerli bir süreçtir (Greenhow ve Askari, 2017). Geçmişten günümüze sürekli gelişen ve değişen dünyada, teknoloji de eğitimin bir parçası olmuştur (Öksüz vd., 2009). Bilgiye hızlı erişim, etkileşimli öğrenme araçları, uzaktan eğitim imkanları gibi teknolojinin sunduğu fırsatlar öğrenme deneyimini dönüştürmekte ve geliştirmektedir. Bu hızlı teknolojik değişim geleceğin öğretmenlerinin yeni becerilere sahip olmasını gerektirmektedir. Öğretmenler, öğrencilerine istenilen davranışları öğretmede ve öğrenilen davranışları pekiştirmede, eğitimin ilk sorumlularıdır (Başaran, 1984). Bu nedenle geleceğin öğretmenleri artan değişim hızıyla başa çıkmak ve bu karmaşık dünyada yollarını bulabilmek için etkili bir rehberliğe ihtiyaç duyar (Popova vd., 2022). Bu bağlamda, bilimsel gelişmelerin ışığında teknolojinin eğitimde kullanılması çok önemlidir.

Öğretmenler, öğrencileri teknolojinin sağladığı kaynaklardan en iyi şekilde faydalanmaları konusunda yönlendirmeli ve onları dijital becerilerle donatmalıdır. Ancak, teknolojinin eğitimdeki rolü sadece araçların kullanımıyla sınırlı değildir. Eğitim, yalnızca bilgi ve becerilerin verilmesi ile sınırlı kalmamalı, aynı zamanda öğrencilerin karakter gelişimine ve değerlerinin inşasına da odaklanmalıdır. Çağlar (2005) değerlerin bireylerin düşünce, tutum ve eylemlerinde birer standart olarak ortaya çıkan kültürel öğeler olarak adlandırılabileceğini ifade etmektedir. Özgüven (2022) değerlerin toplumun kültürel kalıplarıyla etkileşimde bulunduğunu ve onları yansıttığını kabul etmektedir. Değerler ve inançlar, hayatın anlaşılıp yorumlanmasına ve davranışların şekillenmesine rehberlik eder. Böylece insanlar, hayata ve olaylara karşı bir bakış açısı geliştirmiş olur (Akıncı, 2005). Değerler en genel ifadesiyle, bir dünyaya bakış, bir insanı algılayış, bugün ve yarın üzerine düşünüş şeklinde somutlaştırılabilir (Dilmaç vd., 2008).

Değerler eğitimi, değerlerin işlevsel bir hal alma sürecidir ve eğitim değerlerle öğrencileri buluşturan bir köprüdür (Yaşaroğlu, 2022). Değerler eğitimi, evrensel ahlaki değerlere sahip dürüst insanlar yetiştirmeyi amaçlar (Sağlam, 2016). Değer eğitimi konusuna duyulan ilgi ve ihtiyaç her geçen gün önemli hâle gelmektedir (Batur ve Akdeniz, 2020). Değerlerin öğretilmesinin ve yaşatılmasının en önemli yollarından birisi eğitimdir (Akın ve Öztürk, 2021). Birçok eğitimci, öğrencilerin eğitim hayatında onlara değerlerin aktarılması üzerine durur. İşte bu noktada okuldaki eğitim süresince öğrencilerde değerleri geliştirme önem kazanır. Okulların temel görevlerinden biri, programda açık veya örtük olarak yer alan değerleri çocuklara öğreterek ahlaki gelişimlerini sağlamak ve kişiliklerini olumlu yönde etkilemektir (Akbaş, 2008). Bu noktada, teknolojinin sağladığı imkanlar değerlerin aktarımı ve pekiştirilmesi açısından önemli bir güce sahiptir. Bu nedenle, öğretmenler, öğrencilerin modern dünyanın ihtiyaçlarına uygun olarak analitik ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek, eğitim-öğretim sürecine aktif olarak katılmalarını sağlamak ve ortak çalışmalarla sentez becerilerini geliştirmek için geleneksel yöntemlerden vazgeçerek okullarda işbirlikçi projelere yer vermelidirler (Arabacı ve Akıllı, 2020). Eğitimin olduğu her yerde değerler de vardır. Bu bağlamda değerlerin eğitimle birleştirilmesi ve teknolojinin eğitimle bütünleştirilmesi öğrencilerin çağın gereksinimlerine uyum sağlamalarına katkıda bulunacaktır. Bu noktada eğitim dünyası yenilikçi girişimler yapmaktadır. Bu yeniliklerden biri de eTwinning projeleridir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

2005 yılında Avrupa'nın en büyük e-öğrenme platformu olarak kurulan eTwinning Bilgi ve İletişim Teknolojilerini (BİT) kullanan okullar için destek, araç ve hizmetler sağlayarak Avrupa'da okullar arası işbirliğini geliştirmeyi ve eğitimciler için sürekli çevrimiçi mesleki gelişim fırsatları sağlamayı amaçlayan bir programdır (Crawley vd., 2015). eTwinning faaliyeti, Avrupa Komisyonu Eğitim Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı (EACEA) tarafından Erasmus + Programı kapsamında finanse edilen bir projedir. Avrupa komisyonuna bağlı e-öğrenme programı kapsamında başlatılan eTwinning faaliyeti bu platforma kayıtlı 34 ülkedeki Eğitim Bakanlıkları ile oluşturulmuş Avrupa Okul Ağı'na bağlı merkez Destek Servisi tarafından koordine edilmektedir (Carpenter ve Tanner, 2013).

eTwinning, çeşitli ülkelerden öğretmenler ve öğrenciler arasında iş birliği ve arkadaşça bir öğrenme ortamı oluşturur ve sonuçları paylaşır. Proje planlama ve geliştirme aşamasından başlayarak, öğrenciler ve öğretmenler, projeler üzerinde birbiriyle birçok farklı şekilde etkileşime girer ve edindikleri yeni bilgileri sınıf ortamına entegre ederler. Katılımcılar proje boyunca eTwinning platformunun desteklediği web2.0 araçlarını kullanır, ilginç öğrenme ortamları oluştururlar. Öğretmenler, projeler esnasında öğrencilerin ortak bir öğrenme ortamında kendi hızlarında öğrenmelerine yardımcı olur (Crawley vd., 2015; Gila, 2018; Komninou, 2010) .

Ülkemiz eTwinning çalışmalarına 2009 yılı itibariyle dahil olmuştur. Türkiye Ulusal Destek Servisi, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) bünyesinde kurulmuş olan Ulusal Destek Servisi (UDS) tarafından yürütülmektedir. 2009'dan bu yana istatistiki bu bilgiler incelendiğinde proje başarısı olarak Türkiye'nin 44 ülkedeki proje ortakları içerisinde birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Faaliyete 4 yıl sonra dahil olmuş olmasına rağmen ülkemiz 2017 sonu itibariyle birçok alanda birinci olmuştur (eTwinning faaliyeti tanıtım kitapçığı, 2019).

Alan yazın incelendiğinde, eTwinning projelerinin öğretmenler arası iş birliğini artırma (Crisan, 2014), disiplinler arası öğrenmeyi destekleme (Memişoğlu ve Tapan Broutin, 2018), öğrenci motivasyonunu yükseltme (Buluş Kırıkkaya ve Yıldırım, 2019) ve kültürlerarası empati geliştirme (Gümüş ve Kayaoğlu, 2024) gibi çeşitli yönleriyle ele alındığı görülmektedir. Ancak, literatürde eTwinning projelerinin doğrudan değerler eğitimiyle entegrasyonunu inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmanın önemi literatürde benzer bir çalışmanın daha önce yapılmamış olmasıdır. Mevcut literatürde eTwinning projeleriyle ilgili çalışmaların genellikle öğrenci görüşleri, öğretmen görüşleri veya uygulamanın deneysel olarak değerlendirilmesi yönünde odaklandığı görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma literatüre katkı sağlayacak ve değerler eğitimi üzerine eTwinning projeleri yapan en az bir tane ulusal ve Avrupa kalite etiketi almış olan öğretmenlerin görüşlerine odaklanacak ilk çalışmalardan biri olacaktır.

Araştırmanın amacı daha önce değerler eğitimiyle ilgili eTwinning projeleri yürüten ve en az bir tane Ulusal ve Avrupa kalite etiketi almış sınıf öğretmenlerinin proje ve değerler eğitimiyle ilgili görüşlerini incelemektir. Bu amaca ulaşabilmek adına aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etme sebepleri nelerdir?
- eTwinning projesinde hangi değerler ön planda tutulmaktadır?
- Projelerde, eTwinning değerler eğitimi ile nasıl birleştirilmektedir?

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Değerler eğitimi faaliyetleri geliştirilirken web 2.0 araçlarından nasıl yararlanılmaktadır?
- Değerler eğitimini içeren eTwinning projeleri yapılırken hangi destekleyici unsurlarla karşılaşılmaktadır?
- Proje uygulanırken değerler eğitimi açısından ne tür zorluklar yaşanmakta? Varsa bu sorunları nasıl aşılmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Olgubilim deseni, bireylerin belirli bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve anlamlandırma biçimlerini derinlemesine incelemeyi amaçlayan bir nitel araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu desen, araştırmacının farkında olduğu ancak tam anlamıyla derinlemesine kavrayamadığı olgulara ilişkin bireysel deneyimleri ortaya koyarak, söz konusu olguyu daha kapsamlı ve bütüncül bir şekilde anlamayı sağlar (Creswell, 2007). Bu bağlamda, araştırmanın odak noktası olan eTwinning projeleri kapsamında değerler eğitiminin nasıl deneyimlendiğini anlamak amacıyla, bu projeleri yürüten öğretmenlerin yaşantılarını ve algılarını detaylı biçimde incelemek için olgubilim deseni uygun görülmüştür.

Çalışma grubu

Araştırmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan, kendilerine kolaylıkla ulaşabilen değerler eğitimiyle ilgili eTwinning projesi yapan ve yaptıkları bu projelerden en az bir tane ulusal ve Avrupa kalite etiketi almış, 5 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme, olasılık temelli olmayan bir örnekleme yöntemidir. Amaçlı örnekleme, belirli ölçütleri karşılayan veya belirli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumda çalışmak istendiğinde tercih edilmektedir. Bu, araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Araştırmacı, belirli durumlar içinde doğa ve toplum olaylarını ve olgularını anlamaya çalışırken, bunlar arasındaki ilişkileri bulmaya ve açıklamaya çalışmaktadır (Büyüköztürk vd., 2023). Bu çalışmada amaçlı örnekleme yönteminin kullanılmasının sebebi bu yöntemin gücünü ve mantığını derinlemesine anlamaya odaklamasıdır, bu şekilde bilgi bakımından zengin kişilere ulaşılmasını sağlamasıdır (Patton, 2002). Katılımcıların kişisel bilgileri korunarak güvenli şekilde araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.
Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Branş	Görev yaptığı il	Kıdem
Ö1	Kadın	31	Sınıf öğretmeni	Bingöl	9
Ö2	Kadın	50	Sınıf öğretmeni	İstanbul	25
Ö3	Erkek	55	Sınıf öğretmeni	Balıkesir	36
Ö4	Kadın	33	Sınıf öğretmeni	Bingöl	9
Ö5	Kadın	39	Sınıf öğretmeni	Bingöl	15

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Veri toplama aracı ve verilerin toplanma süreci

Nitel araştırmalarda en çok kullanılan veri toplama yöntemleri gözlem, görüşme ve yazılı dokümanların incelenmesidir. Bu veri toplama yöntemleri de kendi içlerinde alt başlıklara ayrılmaktadır (Karataş, 2015). Bu araştırmada da veri toplama yöntemi olarak görüşme yöntemi daha uygun olduğundan bu yöntem tercih edilmiştir. Görüşme yöntemi de kendi içinde açık uçlu, yarı yapılandırılmış, katılımlı ve katılımcı olmayan şeklinde alt başlıklara ayrılmaktadır (Yıldırım, 1999). Görüşme tekniğinde araştırmacı, katılımcıların bakış açılarını, duygu, düşünce ve tutumlarını, yorumlarını, algılarını derinlemesine elde ederek gözlem ile elde edilemeyecek bilgilere ulaşır.

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. İlk bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümde katılımcıların yaşları, cinsiyetleri, mesleki kıdemleri ve görev yaptıkları il gibi temel kişisel bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır. Görüşme formunun ikinci bölümünde ise, eTwinning projelerinde değerler eğitimi uygulamış ve en az bir Ulusal ya da Avrupa Kalite Etiketi almış sınıf öğretmenlerinin proje süreçlerine ilişkin deneyimlerini, görüşlerini ve değerlendirmelerini derinlemesine ortaya koymaya yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır. Görüşme formunun geliştirilme sürecinde, ilgili literatür titizlikle incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin deneyimlerini yansıtabilecek nitelikte sorular oluşturulmuştur. Soruların anlaşılırlığını ve uygulanabilirliğini test etmek amacıyla, eTwinning projeleri yürütmüş sınıf öğretmenleriyle ön uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu pilot uygulama sonucunda, soruların açık ve anlaşılır olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiş; içerikte herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek duyulmamıştır. Formun kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla, eğitim bilimleri alanında uzman bir akademisyenin görüşüne başvurulmuş ve uzman değerlendirmesi doğrultusunda gerekli dilsel düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme formunun nihai hali, etik kurul onayı alınarak veri toplama sürecinde kullanılmıştır.

Veri toplama süreci için öncelikle etik kurul izni alınmıştır (İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurul Başkanlığı, 04.05.2025 tarih ve 16 sayılı karar). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, üç farklı ilde devlet okullarında görev yapan 1'i erkek, 4'ü kadın olmak üzere toplam beş sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Görüşmelerden üçü yüz yüze, ikisi ise çevrim içi yöntemlerle gerçekleştirilmiş ve tüm görüşmeler yedi gün içerisinde tamamlanmıştır. Katılımcılara, verdikleri yanıtların gizlilik esasına göre değerlendirileceği ve elde edilen verilerin hiçbir şekilde üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı bilgisi açıkça iletilmiştir.

Verilerin analizi

Veriler içerik analiziyle değerlendirilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Çepni, 2012). Eğitim araştırmalarında içerik analizi; genel olarak yazılı belgeler, günlükler ve görüşme metinlerinin analizinde kullanılmaktadır (Patton, 2002). Bu doğrultuda içerik analizinin çalışmanın amacına uygun olduğu söylenebilir. İçerik analizi tümevarımcı bir analiz türü olması sebebi ile araştırılan olgu veya olayın kökenlerine odaklanır. Tümevarımcı analizde veriler daha derin bir işleme tabi tutulur. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

ve buna göre veriyi açıklayan temaların ve örüntülerin saptanması gerekmektedir. Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Çalışmanın içerik analizi yapılırken öncelikle veriler toplandı. Verilerin toplanma sürecinden sonra elde edilen veriler anlamlı parçalara ayrılarak ne anlama geldikleri ifade edilmeye çalışıldı. Bu parçalar kendi içlerinde tutarlı ve anlaşılır olarak isimler verilip kodlanarak sürece devam edildi.

Kodlar okunduktan sonra önemli görülmeyen kodlar silinerek ilgili olan iki ya da daha fazla kodun bir araya getirilmesiyle kategoriler oluşturuldu. Kodlar kategori etrafında birleştirip kodlar arasındaki ilişkiler gösterildi. Katılımcıların verdikleri cevaplardan tablolar oluşturularak analiz tamamlandı.

Bulgular

Bu bölümde, analizleri yapılmış olan görüşme sorularına ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulguların sunumunda temalar tablo üzerinde sunularak gösterilmiştir.

eTwinning projelerinde değerlerin tercih edilme sebeplerine ilişkin bulgular

"eTwinning projelerinizde değerler eğitimi tercih etme sebebiniz nedir?" sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlara ilişkin bulgular Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 2.
eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etme sebeplerine ilişkin bulgular

Tema	Kod	Katılımcı	f
Olumlu kişilik özellikleri kazandırma	İyi birey yetiştirme	Ö1	1
	Ahlaki yapı	Ö1	1
	Davranış değişikliği	Ö1, Ö3, Ö4	3
Toplam			5
Değer kazanımı	Değer bilinci kazandırma	Ö2, Ö4, Ö5	3
	Değerleri sahiplen (dir)me	Ö2	1
	Değer aktarımı	Ö2	1
	Değerleri eğitimle bütünleştirme	Ö5	1
	Sınıf seviyesine uygunluk	Ö4	1
	Değerleri içselleştirme	Ö5	1
Toplam			8
Evrensel farkındalık kazandırma	Evrensel değerleri tanıtma	Ö1	1
	Kültürler arası bilinç	Ö1	1

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Toplam			2
Değerlere duyulan ihtiyaç	Kentleşmeye Dayalı Değer Kaybı	Ö3	1
	Ailedeki değer eğitimi eksikliği	Ö4	1
Toplam			2

Tablo 2' ye göre öğretmenlerin projelerinde değerleri tercih etme sebepleri için olumlu kişilik özellikleri kazandırma, evrensel farkındalık kazandırma, değer kazanımı, değerlere duyulan ihtiyaç şeklinde 4 farklı tema belirlenmiştir.

Olumlu kişilik özellikleri kazandırma teması iyi birey yetiştirme, ahlaki yapı ve davranış değişikliği altında üç farklı koda ayrılmıştır. Bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerden üçü davranış değişikliğini teşvik etmek amacıyla eTwinning tercih etmiştir. Ayrıca, bir öğretmen ahlaki yapıyı geliştirmek için bir öğretmen ise iyi bireyler yetiştirmeyi hedeflediği için eTwinning projesine dahil olmuştur. Öğretmenlerin ifadelerine dayalı olarak önemli görülen alıntılar aşağıda verilmiştir:

"Çünkü öğrenciler için amacımız çocuklara belirli bir davranış kazandırmak ve onlara belli bir ahlaki yapı sunmak.''(Ö1)

"…(Öğrencilerin) kendilerini olumlu yönde geliştirmelerini sağladık." (Ö3)

Bu ifadelerden eTwinning projelerinin istenilen davranış ve ahlaki değerleri kazandırmada etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin olumlu davranışa yönelmeleri için eTwinning'ten faydalanıldığı anlaşılmaktadır.

eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etme sebepleri değer kazanımı teması altında altı farklı koda ayrılmıştır. Bulgulara göre üç öğretmen değer bilinci kazandırmayı hedeflediği için bir öğretmen değerleri sahiplen(dir)mek için, bir öğretmen değer aktarımını hedeflediği için, bir öğretmen değerleri eğitimle bütünleştirmek amacıyla, bir öğretmen sınıf seviyesine uygunluk için, bir öğretmen de değerleri içselleştirmek maksadıyla eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etmiştir. Bu duruma yönelik olarak öğretmenlerin belirttikleri örnek doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

*"Değerlerimizin önemini öğrencilere kavratmak." (*Ö2)

"*Öncelikle çocuklar aslında değerler eğitimi konusunda ailede öğreniyorlar fakat bir soyut bir kavram kaldığı için bunu oturtmak gerekiyor, (değerler eğitimini) biraz daha yaygınlaştırmak gerekiyor. O nedenle bu değerler eğitimi konusunu seçtik"* (Ö5)

Tablo 2 incelendiğinde, evrensel farkındalık kazandırma teması altında bir öğretmen evrensel değerleri tanıtmak ve kültürler arası bilinci geliştirmek amacıyla eTwinning projesi yürütmüştür:

"*Bu yüzden onların hem evrensel değerleri erken yaşta kavramaları için hem de yapmış olduğumuz çalışmalarla özellikle uluslararası çalışmalarla kültürel etkileşimi artırmaya yönelik çalışmalarda bulunup (bu etkileşimi) kazandırmaya çalıştık."* (Ö1)

Katılımcının yukarıdaki doğrudan alıntılan ifadesinden yola çıkarak eTwinning projeleriyle öğrencilerin farklı kültürlere ait değerleri erken yaşlardan itibaren keşfetme imkanına sahip oldukları görülmektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Diğer bir tema olan değerlere duyulan ihtiyaç altında ise bir öğretmen kentleşmeye dayalı değer kaybı sorununa dikkat çekmek için eTwinning'i tercih etmiştir. Başka bir öğretmen ise ailedeki değer eğitimi eksikliğini gidermek için öğrencileriyle eTwinning projesi yapmıştır. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

*"Bu yüzden onların(öğrencilerin) hem evrensel değerleri erken yaşta kavramaları için hem de yapmış olduğumuz çalışmalarla kültürel etkileşimi artırmaya yönelik çalışmalarda bulunup (bu etkileşimi) kazandırmaya çalıştık." (*Ö3)

"(Öğrencilerimin) değer bilinçlerini eksik bulduğum için, ailenin yeterli şekilde öğretememesi olabilir veya görev vermemesi olabilir." (Ö4)

eTwinning Projelerinde Hangi Değerlerin Ön Planda Olduğuna İlişkin Bulgular

"eTwinning projenizde hangi değerler ön plandaydı" sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.
eTwinnig projelerinde hangi değerlerin ön planda olduğuna ilişkin bulgular

Tema	Kod	Katılımcı	f
eTwinning projelerinde ön planda tutulan değerler	Sorumluluk	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5	4
	Yardımlaşma	Ö1,Ö2	2
	Çalışkanlık	Ö1,Ö4	2
	Sabır	Ö1	1
	Özdenetim	Ö1	1
	Saygı	Ö2,Ö3	2
	Adalet	Ö2	1
	Dürüstlük	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5	5
	İş birliği	Ö2	1
	Doğayı ve Çevreyi Koruma	Ö2	1
	Sevgi	Ö2,Ö3	2
	Uyum	Ö3	1
	Alçak gönüllülük	Ö3	1
	Hoşgörü	Ö3	1
	Özgürlük	Ö3	1
Toplam			26

Tablo 3 incelendiğinde eTwinning projelerinde ön planda tutulan değerler teması altında en fazla dürüstlük ve sorumluluk kavramları vurgulanmıştır. Bunların yanında yardımlaşma, saygı, çalışkanlık gibi kavramlar da ifade edilmiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"*Şöyle ki, yaptığımız projelerde çoğunlukla sorumlulukla başlayıp yardımlaşma, çalışkanlık ve dürüstlük ifadeleriyle, dürüstlük çalışmalarıyla projelerimizi yürüttük."* (Ö1)

"İlk öncelikle dürüstlük ön plandaydı." (Ö5)

"*Yaptığımız eTwinning projelerinde saygı, sevgi, sorumluluk, iş birliği, dürüst olma, alçak gönüllük, hoşgörü, özgürlük, uyum bu değerlerin hemen hemen tamamını ele almaya çalıştık*." (Ö3)

"*Öncelikle çalışkanlık değerini işledik. Sorumluluk bilinci vermeye çalıştık. Dürüstlük değerini işledik*." (Ö4)

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

"*…daha sonra sorumluluk becerisinin üstünde daha fazla durduk*." (Ö5)

Verilen cevaplardan yola çıkarak katılımcıların projelerinde değerlerin çeşitlilik gösterdiği görülmektedir.

eTwinning ile değerler eğitiminin birleştirme şekline dair bulgular

"Projenizde eTwinning ile değerler eğitimini nasıl birleştirdiniz?" araştırma sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.
Projede eTwinning ile, değerler eğitiminin nasıl birleştirildiğine ilişkin bulgular

Tema	Kod	Katılımcı	f
Projelerle değerler eğitimini birleştirme	Her ayı 1 değerle eşleştirme	Ö1, Ö2	2
	Değerleri müfredattaki derslere entegre etme	Ö2	1
	Değerlere uygun atasözü ve deyimlerle	Ö4	1
	Aile içi görevlendirmeyle	Ö3	1
	Belirli gün ve Haftalar çerçevesinde haftalık ve aylık planlamayla	Ö5	1
Toplam			6

Tablo 4 incelendiğinde projelerle değerler eğitimini birleştirme teması altında en fazla her ayı bir değerle eşleştirme kodu görülmektedir. Değerleri müfredattaki derslere entegre etme, değerlere uygun atasözü ve deyimlerle, aile içi görevlendirmeyle ve belirli gün ve haftalar çerçevesinde haftalık ve aylık planlamayla ifadeleri diğer kodlardır.

Katılımcıların görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

"Her aya bir değer verip, yapmış olduğumuz her aydaki değerlerle ilgili çalışmalar yürüttük." (Ö1)

"Projelerde aile içi görevleri esas alan, aile içi sorumlulukları alan görevler ortaya koyduk." (Ö3)

En çok ön plana çıkan değerlerden sorumluluk değeri aile içi görev ve sorumluluklarla desteklenmeye çalışılmış, öğrencilerde sorumluluk bilinci ve sorumluluk değerinin öneminin farkına varılması sağlanmaya çalışılmıştır:

"*Her aya bir değerimizi aldık. Aylık etkinliklerle pekiştirerek davranış haline dönüştürmeye çalıştık."* (Ö2)

Çalışmalar her ay o aya ait değerle ve yeni etkinliklerle öğrencilerde hem kalıcı hale getirilmeye çalışılmış hem de öğrencilerin eğlenerek öğrenme ortamı sağlanmaya çalışılmıştır.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Web 2 araçlarından yararlanma şekline yönelik bulgular

"Değerler eğitimleri faaliyetlerini geliştirirken Web2 araçlarından nasıl yararlandınız?" araştırma sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.
Değerler eğitimleri faaliyetlerini geliştirirken Web2 araçlarından nasıl yararlandığına ilişkin bulgular

Tema	Kod	Katılımcı	f
Tekno bakış	Yaratıcılık	Ö5	1
	Bilgi ve içerik oluşturma	Ö2,Ö4	2
	Farklılaştırılmış Öğrenme	Ö3	1
	Somutlaştırma	Ö1,Ö4,Ö5	3
	Yaygınlaştırma	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5	4
Toplam			11
Sosyal bütünleşme	İletişim	Ö1,Ö2	2
	İş birliği	Ö1,Ö3,Ö4	3
	Etkileşim	Ö2,Ö3,Ö5	3
Toplam			8
Dijital İş birliği	Aktif ve katılımcı çalışma	Ö3,Ö5	2
	Ortak Çalışma	Ö3	1
	Ortak ürün	Ö3	1
Toplam			4

Tablo incelendiğinde 3 tema ortaya çıkmaktadır (Tekno bakış, sosyal bütünleşme, dijital iş birliği). Tekno bakış teması altında en çok yaygınlaştırma ve somutlaştırma kodları vurgulanmıştır. Bilgi ve içerik oluşturma, farklılaştırılmış öğrenme ve yaratıcılık diğer ifade edilen kodlardır. Katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

"Değerler eğitimi soyut bir konu bunu somutlaştırmak adına web 2.0 araçlarını kullandık." (Ö1)

Soyut bir konu olan değerler eğitimini somutlaştırmak için web 2.0 araçlarına başvurulduğu görülmektedir:

"*Öncelikle web2 araçlarını işbirlikçi öğrenmeyi desteklemek amacıyla kullandık. Yaygınlaştırma amacıyla kullandık*." (Ö4)

Katılımcının cevabından yola çıkarak daha geniş bir kitleye ulaşmak için yaygınlaştırma faaliyetinden yaralandığı yorumu yapılabilir:

"Öncelikle projemizi bir anlamlandırma adına, öğrencilerin benimsemeleri adına çocukların kendi(lerinin) oluşturdukları afişleri ve logolarını yaptık." (Ö5)

Öğrencilerin değerleri içselleştirerek kendi özgün tasarımları sonucunda yaratıcılık yönlerinin gelişmesi için wb2.0 aracından faydalanıldığı görülmektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Sosyal bütünleşme teması altında en çok iş birliği ve etkileşim kodları görülmektedir. İletişim ise vurgulanan diğer bir koddur. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"*Özellikle ortaklarımızla yurt dışında ve yurt dışında. İşbirliğinde bulunmak için web2 araçları ve yaygınlaştırmada web2 araçların çoğunlukla kullandık*." (Ö1)

"Daha sonra yapacağımız etkinlikler için yarışmalar düzenledik" (Ö5)

"Zoomdan ve Adobe connecten toplantılarımızı gerçekleştirdik." (Ö2)

Bu ifadeler projede web 2.0 araçlarının proje ortakları ile görüşmelerde, iş birliği ve iletişimi sağlamada, etkinliklerin çeşitlendirilmesinde ve öğrenilen bilgilerin yaygınlaştırılması gibi hemen her aşamada web 2.0 araçlarından faydalanıldığı göstermektedir.

Tablo 5 incelendiğinde dijital iş birliği teması altında en çok etkileşim kodunun yer aldığı görülmektedir. Aktif ve katılımcı çalışma, ortak çalışma ve ortak ürün tablodaki diğer kodlardır:

"Bunları kendi içlerinde (öğrencilerin) seçmeleri için çeşitli web 2.0 araçları ile anketler düzenledik." (Ö5)

Katılımcının cevabından yola çıkarak Web 2.0 araçlarıyla öğrencilerin proje ortamına aktif katılım sağladıklarına ve anketlerle öğrencilerin sürecin bir parçası haline geldikleri görülmektedir:

"*Bu oyunlar her okulun kendi payına düşen kısmı video programlarıyla parçalar halinde hazırlandıktan sonra birleştirilerek bütün bir video halinde sunuldu. Yani başından sonuna bir olay olarak ele alındı ve olayın sonucunda yapılan davranışın doğruluğu üzerinde sonuçların rahatlıkla görülebileceği bir uygulama gösterilmiş oldu."* (Ö3)

Katılımcının cümlelerinden yola çıkarak okulların iş birliği içerisinde kendi payına düşen kısmı hazırladığı ve parçalar halinde hazırlanan videoların tek bir ortak ürün olarak sergilendiği görülmektedir.

Değerler eğitimi içeren eTwinning projelerindeki destekleyici unsurlara ilişkin bulgular

"Değerler eğitimi içeren eTwinning projelerini yaparken hangi destekleyici unsurlarla karşılaştınız?" araştırma sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.
Değerler eğitimi içeren eTwinning projelerini yaparken destekleyici unsurlara ilişkin bulgular

Tema	**Kod**	**Katılımcı**	f
Paydaşlar ve yakın çevre	Okul idaresi	Ö1	1
	Öğrenciler	Ö2,Ö3,Ö4,Ö5	4
	Meslektaşlar	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4	4
	Veliler	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5	5
	Arkadaşlar	Ö4	1
Toplam			15

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Tablo 6 incelendiğinde paydaşlar ve yakın çevre teması altında en çok veliler, meslektaşlar ve öğrenciler kavramları kullanılmıştır. Arkadaşlar ve okul idaresi bu tema altında kullanılan diğer kodlardır. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"*Müdürümüz değerlerler eğitimine çok önem veriyor. Okul idaresi bu konuda çok destek oldu. Velilerimiz bu konuda çok destek sundular ayrıca öğretmen arkadaşlarımızın da desteği fazlaydı"* (Ö1)

Okul idaresinin eTwinning konusunda bilgi ve ilgisinin olması, değerler eğitimine önem veriyor olması projelere ve proje yürüten öğretmenlere daha çok destek sağlamasında etken olabilir:

"Okullarımızda *diğer öğretmenlerimizin de katkılarıyla, yapılan çalışmaları sunarken, projeye dahil olmayan öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin göstermiş olduğu takdirler, beğeniler çocuklarda bir cesaret oluşturdu*." (Ö3)

Projelere, proje içinden veya dışından velilerden, öğrencilerden, sosyal çevreden, okul idaresinden, meslektaşlardan gelen destekler hem proje yürüten öğretmenlere hem de öğrencilere motivasyon kaynağı sağlamakta olduğunu ifade edebiliriz:

"Velilerim ve öğrencilerimden, okuldaki öğretmen arkadaşlarımdan olumlu dönütler aldım ve bu dönütler beni mutlu etti." (Ö2)

"Öncelikle öğrencilerim destekledi bir proje olduğunu duyduğunda, velilerim aynı şekilde, müdürümüz, müdür yardımcımız, öğretmen arkadaşlarımız, okul içindeki meslektaşlarım. Bir de projemizde hem yabancı hem de Türkiye içindeki, ülkede farklı şehirlerde olan arkadaşlarım destekledi." (Ö4)

Değerler eğitimi içeren eTwinning projelerinde karşılaşılan zorluklar ve çözüm yollarına ilişkin bulgular

"Projenizi uygularken değerler eğitimi açısından ne tür zorluklarla karşılaştınız? Ve bu zorlukları aşmak için hangi yöntemlere başvurdunuz?" araştırma sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.
Projeyi uygularken değerler eğitimi açısından karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukları aşmak için başvurulan yöntemlere ilişkin bulgular

Tema	**Kod**	**Katılımcı**	f
Veli kaynaklı	Velilerin bilgi eksikliği	Ö3, Ö4	2
Toplam			2
Teknoloji kaynaklı	İnternet kesintileri	Ö5	1
Toplam			1
Ekonomik kaynaklı	Materyal/ Araç Eksikliği	Ö1	1
	Zaman yetersizliği	Ö1	1
Toplam			2
Değerlerin yapısından kaynaklı	Değerlerin soyut olması	Ö1	1

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Toplam			1
Zorluk yaşanmadı		Ö2	1
Toplam			1
Zorlukları aşmak için başvurulan yöntemler	Velileri bilgilendirme	Ö3, Ö4	2
	Sınıf ortamında akıllı tahtaları kullanma	Ö1, Ö5	2
	Web 2.0 araçları ile somutlaştırma	Ö1	1
	Sürece yayma	Ö1	1
	Eksikliklere karşı iş birliği sağlama	Ö1	1

Tablo incelendiğinde öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukların veli, teknoloji, ekonomi ve değerlerin yapısından kaynaklı olarak 4 temaya ayrıldığı görülmektedir. Ayrıca bir katılımcı zorluk yaşanmadığını belirttiği için ayrı bir tema oluşturulmuştur.

Veli kaynaklı tema altında velilerin bilgi eksikliğinden kaynaklanan zorluklar, teknoloji kaynaklı temanın altında internet kesintileri, ekonomik kaynaklı tema altında materyal/araç eksikliği ve zaman yetersizliği, değerlerin yapısından kaynaklı tema altında ise değerlerin soyut olması kodları yer almaktadır.

Zorlukları aşmak için başvurulan yöntemler teması altında en çok velileri bilgilendirme ve sınıf ortamında akıllı tahtaları kullanma kavramları ifade edilmiştir. Ayrıca web 2.0 araçlarıyla soyut olan değerlerin somutlaştırılması, sürece yayma ve eksiklere karşı iş birliği sağlama diğer yöntemlerdir. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Öncelikle yeterli veli bilincim yoktu. Yani 31 öğrenciye sahibim. 31 öğrencinin bir 10 tanesi velimiz bilinçliydi…" (Ö4)

Velilerin projeler hakkında bilgi sahibi olmaması öğretmenlerin karşısına birer zorluk olarak çıkmaktadır. Bu noktada öğretmenler velileri bilgilendirme çalışmaları yapmıştır:

"Bazı öğrencilerimizin maalesef internet üzerinden sosyal erişimlerinde sıkıntı yaşadık. Bunları da ancak çocukların sınıf içerisinde destek olarak bilgisayar sınıfımızda bu tür logolara ve afişlere mesela anketlerinde yardımcı olduk." (Ö5)

Öğrencilerin internet erişimlerinde sorunlar yaşaması yaşanan zorluklardan biridir. Akıllı tahtalar veya bilgisayar sınıflarında internet erişimine ulaşılarak sorun çözüme kavuşturulmaya çalışılmıştır:

"Değerler eğitimi de bildiğiniz üzere çok soyut bir konu ve bunu somutlaştırmak oldukça zor olsa da biz bunu web2.0 araçları kullanarak aşmaya çalıştık". (Ö1)

Değerlerin soyut kavramlar olması projeyi uygularken farklı bir zorluk olarak ele alınmıştır. Soyut kavramların özellikle web 2.0 araçları ile somutlaştırılmaya çalışılmıştır:

"Araç sıkıntımızı daha çok işte idarenin desteğiyle, velilerin ya da işte proje yapmış olduğumuz bazı okullar iş birliği içerisinde çalışarak sorunu çözmeye çalıştık. Bir de zaman sorunumuz vardı.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Değerler etkinliği çünkü bir aylık bir faaliyet değil. Bir iki ayda çözülebilecek bir şey değil. Bunu tüm eğitim öğretimi tüm eğitim öğretim dönemi boyunca yapmaya çalıştık ki hem sağlam temelleri olsun hem de zaman sorunumuzu böyle yayarak, zamana, sürece yayarak problemimizi aşmaya, sorun çözmeye çalıştık diyeyim." (Ö1)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada değerler eğitimiyle ilgili eTwinning projeleri yürüten ve kalite etiketi almış öğretmenlerin projeleriyle ilgili görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda eTwinning projelerinde değerler eğitiminin tercih edilme sebepleri, hangi değerlerin ön planda tutulduğu, eTwinning projeleriyle değerler eğitiminin nasıl birleştirildiği, proje faaliyetlerinde web 2.0 araçlarından nasıl yararlanıldığı, çalışmalarda karşılaşılan destekleyici unsurlar ve zorluklar ile bu zorlukları aşmak için başvurulan yöntemler üzerinde durulmuştur.

Araştırmada ilk olarak sınıf öğretmenlerine eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etme sebepleri sorulmuştur. Katılımcıların cevaplarına göre öğretmenlerin eTwinning projelerinde değerler eğitimini tercih etme sebepleri arasında öğrencilerin davranışlarında değişim sağlama ve değer bilincini kazandırma amacı yer almaktadır. Öğretmenlerin ifadelerine dayanarak eTwinning projeleri aracılığıyla iyi birey yetiştirme, öğrencilerde ahlaki yapı oluşturma, değer aktarımı, kültürler arası farkındalık kazandırılması hedeflenmektedir. Bu bulgular eTwinning projelerinin değerler eğitimi için çok önemli olduğunu ve öğrencilerin ahlaki değerler, kültürler arası anlayış, değer bilinci ve kişilik gelişimi gibi alanlarda faydalı olduğunu göstermektedir. Lopez (2018) eTwinning 'in sadece dil öğretmenlerine yönelik bir çalışma alanının olmadığını ifade etmiştir. eTwinning sadece dil öğreniminde faydalanan bir platform değil aynı zamanda okulların değerleri aktarımında da kullanılabilecek yenilikçi öğretim yöntemlerini teşvik eden bir platformdur (Akt. Acar, 2021). Kasapoğlu (2013) çalışmasında, okulların sadece akademik katkılarının olmadığını aynı zamanda iyi bir birey olma, kendine ve başkalarına saygılı bir birey olma gibi çeşitli değerleri de öğrettiğini vurgulamıştır. Değerlerin okulda eğlenceli ve etkileyici şekilde öğretilmesi gerektiğini savunmuştur. Literatürde eTwinning değerler eğitiminin ayrı ayrı incelendiği ancak bu iki konunun birlikte ele alınmadığı sonucuna varılsa da verilen çalışmalar araştırmanın birinci sorusunun sonuçlarına dayanak oluşturmuştur.

Araştırma kapsamında sınıf öğretmenlerine yöneltilen ikinci soru uyguladıkları eTwinning projelerinde hangi değerlerin ön planda olduğudur. Çalışmanın bulguları incelendiğinde dürüstlük, sorumluluk, yardımlaşma kavramları başta olmak üzere sevgi, saygı, çalışkanlık, sabır, özdenetim, doğayı ve çevreyi koruma, alçak gönüllülük, adalet, uyum, iş birliği, hoşgörü ve özgürlük değerlerinin yapılan projelerde ön planda olduğu öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Bu bulgulara paralel olarak Demir (2019), da yaptığı çalışmada eTwinning platformunun öğrencilere saygı, empati, iş birliği, sorumluluk gibi değerleri ve farkındalığı kazandırarak gelişimlerine katkı sağladığını bulgusu araştırma sonucumuzu desteklemektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (2018) öğretim programlarında yer alan. "Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik" değerleri kök değerler olarak belirlemiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre eTwinning projeleri bu kök değerleri destekleyerek öğrencilerin evrensel değerleri benimsemelerine yardımcı olmuştur. Sarıkoç ve Ersoy (2022) çalışmasında, eTwinning projelerinin öğrencilerin iş birliği, çevreye duyarlılık, empati

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

ve yardımlaşma gibi konularda farkındalıklarını artırdığını ve problem çözme becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır.

Çalışmada sınıf öğretmenlerine yöneltilen diğer bir soru eTwinning projelerinde, eTwinning ile değerler eğitimini nasıl birleştirdikleridir. Elde edilen bulgulara dayanarak eTwinning projelerinde öğretmenlerin her ayı bir değerle eşleştirmesiyle farkındalığın artırılarak değerlerin proje süresince vurgulandığının sonucuna ulaşılmıştır. Proje boyunca atasözü ve deyimlerin değerlerle ilişkilendirilmesi öğrencilerin dil becerilerini geliştirmesine katkıda bulunmuştur. Değerlerin müfredattaki derslerle entegre edilmesi öğrencilerin çeşitli konuları keşfetmelerine ve farklı dersteki etkinliklere aktif katılmalarına fırsat vermiştir. Akıncı tarafından (2018) ilkokul düzeyindeki öğrencilere yapılan bir tez çalışmasında, eTwinning faaliyeti, öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiğini, derse olan ilgilerini artırdığını ve bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerini geliştirdiğini göstermiştir. Bozdağ'ın (2017) araştırmasına göre, eTwinning projeleri eğitimde teknolojiyi entegre etmek için önemli bir araçtır.

Öğretmenlerin diğer yanıtları doğrultusunda eTwinning projelerinin aile içi görevlendirme yoluyla değerler eğitimiyle birleştirildiği belirlenmiştir. eTwinning projelerine ailelerin de dahil edilmesi öğrencilerin değerleri günlük hayatta kullanmalarına imkân sağlamıştır.

Katılımcıların verdikleri yanıtlardan yola çıkarak belirli gün ve haftalar çerçevesinde yapılan haftalık ve aylık planlamaların öğrencilerin değer farkındalığını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sayede öğrenciler evrensel değerleri benimser ve kültürel çeşitliliğe duyarlı bir şekilde yaklaşırlar. Yapılan alan taramalarında da bu sonucu destekler nitelikte çalışmalara ulaşılmıştır. Yılmaz ve Altun (2012) yaptıkları araştırma sonucuna göre eTwinning projelerinin öğrencilerin farklı kültürleri tanımlarına olanak tanıdığı, kendini ifade etme noktasında yararı olduğunu dile getirmişlerdir.

Çalışma kapsamında incelenen bir başka soruyla, sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi faaliyetlerini geliştirirken Web2.0 araçlarından nasıl yararlandıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Katılımcıların cevaplarına göre bu araçların öğrencilere bilgi oluşturma, farklılaştırılmış öğrenme ve yaratıcılık fırsatları sunarken aynı zamanda dijital iş birliğini ve sosyal bütünleşmeyi teşvik ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Web2.0 araçları, öğrencilerde anlamlı öğrenmeye yardımcı olup, ön bilgileri harekete geçirerek kalıcılığı arttırmaktadır (Karalar ve Özdemir, 2013). Akıncı ve Sağ'ın (2019) araştırmasına göre, eTwinning projeleri, öğrencilerin sosyalleşme ve iletişim becerilerini geliştirmekte, Web2.0 araçlarını kullanmayı öğretmektedir. eTwinning projeleriyle dil becerileri gelişen öğrencilerin yabancı dilde ürettikleri materyallerin medya okuryazarlık becerilerine de katkı sağladığı sonucu araştırmamızı destekler niteliktedir. Selimi ve Üseini (2019) araştırmalarında, eğitim sistemlerinin temel amacının dijital yetkinlik kazanmak olduğunu bu yüzden modern eğitim sistemlerinde dijital yetkinlik ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesine vurgu yapmıştır.

Araştırmanın başka bir sorusuyla sınıf öğretmenlerinin eTwinning projeleri yaparken karşılaştıkları destekleyici unsurların neler oldukları belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcıların cevaplarına göre çalışmalara en çok veliler, meslektaşlar ve öğrencilerin destek verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul idaresinin ve projedeki öğretmenlerin arkadaşlarının da projeye katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Demir (2019) bir eTwinning projesinin tek bir öğretmen tarafından yürütülmesinin yorgunluğa ve bıkkınlığa neden olacağı ve bu nedenle proje yapımının diğer

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

öğretmenlere de dağıtılması daha uygun olacağını belirtmiştir çalışmasında. Yaşaroğlu (2020) değerlerin bir yaşam tarzı olduğunu ve bu sebeple değerlerin kazandırılmasında sadece öğretmenin değil herkesin rolü olduğunu ifade ederek herkesin katılımıyla değerler eğitimini savunmuştur.

Araştırmada son olarak sınıf öğretmenlerine eTwinning projelerini uygularken değerler eğitimi açısından karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukları aşmak için başvurulan yöntemler sorulmuştur. Katılımcıların cevaplarına dayanarak bu zorlukların velilerin bilgi eksikliği, teknoloji kaynaklı sorunlar, ekonomik sınırlamalar ve değerlerin soyutluğu gibi faktörlerin öne çıktığı görülmektedir. Mevcut çalışmalar incelendiğinde değerler eğitimiyle ilgili eTwinning projesi yapan öğretmenlerle yapılan bir çalışma olmamakla birlikte benzer sorunları farklı çalışmalarda karşılaşılmıştır. Daniel (2020)'e göre, gelir düzeyi düşük olan ailelerin, çocukları için gerekli uzaktan eğitim materyallerini sağlayamaması eğitim öğretim çalışmalarından yeteri kadar faydalanamamalarına sebep olur. Uzaktan eğitim materyallerine ulaşmadaki yetersizliklerin genel olarak; internetle ilgili yetersizlikler olduğu anlaşılarak internet kesilmeleri, internetin yavaş olması, internet paketlerinin yetersiz olması, internet kotalarının az olması gibi durumlardan kaynaklandığı tespit edilmiştir (Ceylan vd., 2023). Bozdağ (2017) çalışmasında, projelere rağmen okullarda özellikle internet başta olmak üzere teknolojik alt yapının iyileştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Bulgulardan elde edilen bilgilere göre, öğretmenler bu zorlukları aşmak için; velileri bilgilendirme, sınıf ortamında teknolojiyi kullanma, Web 2.0 araçlarıyla soyut kavramları somutlaştırma, süreci zamana yayma ve iş birliği sağlama gibi yöntemlere başvurmuşlardır.

Araştırma bulgularından hareketle, öğretmenlerin değerler eğitimiyle eTwinning projelerini etkili bir şekilde bütünleştirebilmesi için çeşitli stratejilerin benimsenmesi önerilmektedir. Öncelikle, öğretmenlerin değerler eğitimini daha somut hâle getirmek amacıyla Web 2.0 araçlarını etkin kullanmaları, bu araçlar aracılığıyla öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, projelere aile katılımının artırılması, öğrencilerin öğrendikleri değerleri gündelik yaşamda da uygulayabilmelerine olanak tanıyacağı için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin velileri düzenli olarak bilgilendirmesi ve yönlendirmesi önerilmektedir. Bunun yanında, değerlerin öğretimi sırasında soyut kavramların somut örneklerle desteklenmesi, özellikle küçük yaş gruplarında değerlerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Proje süreçlerinin öğrenci yaş düzeyine uygun biçimde zamana yayılması ve faaliyetlerin ders içerikleriyle uyumlu şekilde yapılandırılması da öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırabilecektir. Öte yandan, projelerin öğretmenler arasında görev paylaşımı esasına göre yürütülmesi, öğretmenlerin yaşadığı iş yükünü azaltarak sürecin sürdürülebilirliğini güçlendirebilir. Son olarak, okul yönetimlerinin ve meslektaşların iş birliğine dayalı desteklerinin arttırılması, projelerin daha etkili bir şekilde yürütülmesine katkı sunacaktır.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Kaynakça

Acar, P. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin etwinning ile ilgili görüşlerinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Fırat Üniversitesi.

Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *6*(16), 9-27.

Akın, Z., ve Öztürk, E. (2021). Değer eğitimi sürecinde okul – aile iş birliği: Bir nitel çalışma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *19*(42), 73-112. https://doi.org/10.34234/ded.912583

Akıncı, A. (2005). Hayata anlama vermede dini değerlerin ve din öğretimin rolü. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *3*(9), 7-24.

Akıncı, B. (2018). *Etwinning proje uygulamalarının öğrencilerin yabancı dil becerileri İle öğretmenlik mesleki gelişimine katkısı (Bir Eylem Araştırması)* [Yüksek Lisans Tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Akıncı, B., and Sağ, R. (2019). The contribution of eTwinning project practices on students' Englısh learning. *Electronic Journal Of Education Sciences, 8*(16), 1-10.

Arabacı, İ. B., ve Akıllı, C. (2020). Eğitimcilerin proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaştıkları sorunların proje döngüsü yönetimi aşamalarına göre İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, *49*(225), 129-152.

Başaran, İ. E. (1984). *Eğitime Giriş* (5. bs). Sevinç Matbası.

Batur, Z., ve Akdeniz, T. (2020). Değerler eğitimiyle İlgİli yapilan tezler üzerine bir İnceleme: Türkçe eğitimi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *13*(1), Article 1.

Bozdağ, Ç. (2017). Almanya ve Türkiye'de okullarda teknoloji entegrasyonu, eTwinning örneği üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. *Ege Eğitim Teknolojileri Dergisi*, *1*(1), 42-64.

Buluş Kırıkkaya, E., ve Yıldırım, İ. (2019). Eğitim portalları hakkında fen bilimleri öğretmenleri ne düşünüyor? *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, *4*(2), 222-235. https://doi.org/10.21733/ibad.531997

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (34. baskı). Pegem Akademi.

Carpenter, J., and Tanner, S. (2013). *Study of the impact of eTwinning on participating pupils, teachers and schools*. Publications Office of the European Union.

Ceylan, B., Alpaslan, A., Taş, Ü., ve Yılmaz, E. (2023). Uzaktan eğitim sürecinde eğitim materyallerinin sınıf öğretmenleri görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Black Sea Journal of Public and Social Science*, *6*(2), 63-72. https://doi.org/10.52704

Crawley, C., Gerhard, P., Gilleran, A., and Joyce, a. (2015). eTwinning 2.0 Building the community for schools in Europe. *European Schoolnet*, 3-70.

Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design choosing among five approaches.*

Crisan, C. (2014). How do Romanian teachers capitalize the experience of curriculum integration gained through participation in eTwinning projects? *Acta Didactica Napocensia*, *7*(1), 31-38.

Çağlar, A. (2005). *Çağlar, A. (2005). Okul öncesi dönemde değerler eğitimi. Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar 2* (M. Sevinç, Ed.). Morpa Kültür Yayınları.

Çepni, S. (2012). *Introduction to research and project work.* Celepler Printing.

Daniel, S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, *49*(1), 91-96.

Dilmaç, B., Bozgeyikli, H., ve Çıkılı, Y. (2008). *Değerler en genel ifadesiyle, bir dünyaya bakış, bir insanı algılayış, bugün ve yarın üzerine düşünüş şeklinde somutlaştırılabilir. 6*(16), 69-91.

eTwinning faaliyeti tanıtım kitapçığı. (2019). http://etwinning.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/03/eTwinning_Faaliyeti_Tanitim_Kitapcigi.pdf

Gila, C. L. (2018). Integrating new technologies into history learning. Logos, unıversalıty, mentalıty, educatıon, novelty. *Section: Philosophy And Humanistic Sciences*, 20-27.

Greenhow, C., and Askari, E. S. (2017). Learning and teaching with social network sites: A decade of research in K-12 related education. *Education and Information Technologies.*, *22*(2), 623-645.

Gümüş, N. B., ve Kayaoğlu, M. N. (2024). Engelleri aşmak: Empati, anlayış ve dil kaygısı giderme için eTwinning iş birliği yoluyla Türk ve Yunan öğrencilerini birleştirmek. *Dil ve Kültürlerarası İletişim*, *1*(18).

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (2), 2102-2122.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Karalar, H., ve Özdemir, S. (2013). Anlamsal web temelli öğretimde yönlendirmenin kazanıma ve kalıcılığa etkisi Karalar. *Uluslararası Tür Eğitim Bilimleri Dergisi.*, *2013*(1), 1-16.

Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde nitel araştirma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, *1*(1), 62-80.

Kasapoğlu, H. (2013). Okulda değer eğitimi ve hikayeler. *Milli Eğitim Dergisi*, *43*(198), 97-109.

Komninou, I. (2010). New pedagogical theories in practice: Multiple intelligences and eTwinning. *Acedido em Fevereiro*, *17*.

MEB. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. MEB Yayınları.

Memişoğlu, B., ve Tapan Broutin, M. S. (2018). *Fatih projesi bileşenlerinin eTwinning projesine entegrasyonu*. 152-163.

Öksüz, C., Ak, Ş., and Uça, S. (2009). İlköğretim matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin algı ölçeği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, *6*(1), 270-287.

Özgüven, İ. E. (2022). *Psikolojik testler* (17. bs). Nobel Akademik Yayıncılık.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3. bs). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Popova, A., Evans, D. K., Breeding, M. E., and Arancibia, V. (2022). Teacher professional development around the world: The gapbetween evidence and practice. *The World Bank Research Observer*, *37*(1), 107-136.

Sağlam, A. (2016). Değerler eğitiminin öğrenci davranişlarina etkisinin veli görüşlerine göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *20*(3), 723-742.

Sarıkoç, Z., ve Ersoy, H. (2022). Tasarım odaklı düşünme yaklaşımıyla stem uygulamaları: Spam eTwinning projesi örneği. *Fen Matematik Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi*, *5*(2), 98-122.

Selimi, A., ve Üseini, A. (2019). Yenilikçi eğitim ile dijital yetkinlik ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesi – Kuzey Makedonya Örneği. *ICEB'19 - International Congress of Economics and Business*, 204-213.

Yaşaroğlu, C. (2022). *Değerli hissettiren eğitim*. Aktif Yayınevi.

Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, *23*(12), 7-17.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. bs). Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, F., ve Altun, Y. S. (2012). E-Twinning uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4*(8), 120-132.